

K Ř E S Ť A N S K Á A K A D E M I E

Studijní, informační a dokumentační ústav Cyrilometodějské ligy akadem.
Via della Conciliazione 1 - Roma

Dokumentační oddělení
redaktor Dr.B.H.

Studijní materiál
sešit 2.

V Římě na svátek Krista Krále, 28.října 1951.

OZVĚNY Z KONGRESU LAICKÉHO APOŠTOLÁTU V ŘÍMĚ VE DNECH 7-14.X.1951

Ve dnech od 7.do 14.října 1951 se konal v Římě světový kongres laického apoštolátu /Conventus ex omnibus Gentibus laicorum Apostolatui provehendo/. Zúčastnilo se ho na 1.200 delegátů, kteří zastupovali 74 zemí a 38 mezinárodních katol.organisací. Dopolední plenární zasedání byla věnována všeobecným theoretickým tematům; odpoledne se konala odděleně zasedání jednotlivých sekcí, probírajících specifická konkrétní temata, jako na př.: veřejné mínění /tisk, film, rozhlas/, rodina, děti, mládež, škola, práce, inteligence atd. Za hlavní referenty byli vybráni většinou světově známí odborníci církevní i laičtí /kard.Caggiano, biskup z Rosario, Argentina, Msgr.Josef Cardijn, zakladatel J.O.C., Pierre Serrarens, generální tajemník "Fédération Internationale des Syndacats chrétiens"/.

Na kongresu byly zastoupeny všechny možné rasy nejružnější pleti. Mezi předsadajícími jednotlivým zasedáním bylo vidět černocho, Inda, Vietnamce, Mexičana. Jedině země za "Železnou oponou" nebyly zde oficiálně zastoupeny. Kongresu se však zúčastnilo asi 100 uprchlíků ve funkci zvláštních čestných hostů.

Kongres na své trpící bratry však nezapomněl. Několikrát bylo při zasedáních vzpomenu to utrpení a zároveň hrdinství pronásledovaných bratří. Jedním z návrhů, jednohlasně schválených na posledním plenárním zasedání, bylo svolání ve prospěch uprchlíků: "Účastníci světového kongresu laického apoštolátu se nechtějí vrátit do svých zemí, aniž by nevyjádřili svou zvláštní účast na osudu svých bratří uprchlíků. Jedno z největších neštěstí, které může člověka postihnout, je beze sporu ztráta vlastního domova, rodiny, vlasti. Žijeme v době, kdy tisíce a tisíce lidí jsou nuceni hledat útulek v jiných zemích. Katolíci nikdy neváhali splnit svou povinnost vůči těmto nešťastným bratrům. Avšak dlouhá doba zkoušky může mít někdy za následek oslabení soucitu, který jsme měli v první chvíli. Proto účastníci kongresu se obrací na katolíky celého světa a vybízí je, aby neochabovali ve svém láskyplném úsilí, ba naopak, aby je zesílili tak, aby všichni uprchlíci našli v zemích, které je hostí, opravdový domov. Tak sladkost Kristovy lásky zmírní trpkost jejich vyhnanství."

Poznámka: Tato zpráva není referátem, tím méně úplným zpracováním kongresu laického apoštolátu. Je to pouze ohlas dojmů jednoho z účastníků. Citáty jsou vybrány z řečí jednotlivých referentů a z proslovu sv.Otce Pia XII., který měl při závěrečné audienci k účastníkům kongresu.

I. CÍL KONGRESU

1. Žijeme v době, kdy se rodí nový svět: to žádá od křesťanů nové oživení apoštolského ducha.

"Dnešní svět. Všichni, ať jsou to vědci, nebo státníci, či církevní autority, dokonce papež sám, všichni jsou za jedno, že je to nový svět, svět, který stojí na rozhraní dějin. Všichni tvrdí, že jsme svědky zrodu nového světa. Tento nový svět vyžaduje nový druh apoštolátu: nový - ne původem, ani obsahem své nauky, nýbrž svým provedením, svým přizpůsobením se požadavkům a problémům tohoto nového světa. Tento kongres má být voláním na poplach, výkřikem S.O.S., hlasem víry a naděje. Má být především apelem ke všem - kněžím i laikům - aby největší misijní hodina v dějinách Církve, kdy pole misijní činnosti je tak rozsáhlé, byla zároveň hodinou, kdy bude nejvíce misionářů, zvláště laických, misionářů schopných, obětavých a svatých. "Žeň je sice mnohá, ale dělníků málo. Proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou!" /Mons. Josef Cardijn./

2. Proč se kongres sešel?

"Sešli jste se ze všech končin světa, abyste si navzájem pomohli, abyste se vzájemně povzbudili a svými zkušenostmi poučili. Vaše snahy jsou schváleny slovy sv. Otce, která prořekl v konsistoři r. 1946: 'Věřící - přesněji řečeno laici - se nacházejí v předních liniích života Církve; pro ně Církev znamená životní princip lidské společnosti. Proto zvláště oni si musí vždy jasně uvědomovat, nejen že náležejí k Církvi, nýbrž že oni jsou Církev, t. j. společnost věřících na zemi pod vedením nejvyšší hlavy - papeže - a biskupů s papežem sjednocených. Oni jsou Církev. Proto už od prvních dob Církve se věřící se svolením biskupů sdružovali ve zvláštní organizace, pracující na nejružnějších úsecích života Církve. A Svátá Stolica tato sdružení vždy schvalovala.' " /Kard. Pizzardo./

"Studovali jste na tomto kongrese podstatu laického apoštolátu a jeho cíle. Probrali jste jeho přítomný stav a zamysleli jste se nad důležitými povinnostmi, které ho čekají v budoucnosti. Byly to pro vás dny vroucích modliteb, vážného zpytování svědomí, výměny názorů a zkušeností. Na konec jste přišli, abyste znovu projeвили svou víru, svou oddanost, svou věrnost náměstku Kristovu a poprosili ho o požehnání pro svá usnesení a svou práci." /Pius XII./

3. Jaký má přinést užitek:

a/ hlubší a obsáhlejší poznání apoštolátních zkušeností z různých zemí: aby každý pochopil, že různé formy apoštolátu se navzájem nevylučují, nýbrž doplňují a pomáhají jednotnému apoštolátu hierarchickému;

b/ předsevzetí, že budeme v těchto mezinárodních kongresech pokračovat a že v jednotlivých zemích se budou čas od času konat národní kongresy laického apoštolátu, na nichž by se sešly nejlepší síly, členové se úžeji semkli a věrnost k Církvi se stala více uvědomělou a činnou;

c/ závazek, že budeme studovat základní nauku Církve, která je předpokladem pro naši apoštolátní činnost; kongres má dát dále podnět k rozsáhlejší literární a dokumentační činnosti v oboru laického apoštolátu;

d/ jasné vědomí, že naše povinnost účastnit se mezinárodního života nekončí členstvím v té neb oné katolické organizaci, nýbrž spočívá v činnosti, nebo lépe ve službě, kterou každý individuálně může, a proto musí prokazovat mezinárodnímu společenství lidí, které se dnes s takovými obtížemi, ale přece dosti rychle tvoří.

Jedním slovem: ne jednotu organizace - ale hluboká jednotu činnosti! Spojme bratrsky své síly a zvýšme své úsilí! Tak bude náš kongres přispěv-

kem k jednotě lidstva ve spravedlnosti mezi národy." /Adv.Veronese./

"Nechť se kongres stane zárukou míru a lásky mezi lidmi, rodinami, třídami a rasami celého světa! Kéž jeho resoluce a výsledky pomohou uskutečnit křesťanský sociální řád, který by odpovídal nauce Církve, kéž vzbudí ve všech hlubokou starost o ty nejslabší, nejnižší, nejchudší, nejpouštěnější - o ty, kteří jsou velkou obžalobou naší doby!" /Mons.Cardijn./

II. DOGMATICKÉ ZÁKLADY LAICKÉHO APOŠTOLÁTU

1. Co je laický apoštolát.

"Název 'apoštolát' nebyl zvolen náhodou. Apoštolát, podle významu slova 'apostolos - poslaný', znamená 'poslání'. Ježíš Kristus, poslán svým Otcem, aby spasil, co bylo zahynulo, dal svému poslání Spasitele duší věčné trvání tím, že vyvolil ze svých učedníků dvanáct apoštolů, kterým udělil trojí úřad: učitelský, kněžský a pastýřský.

Spolupracovat s hierarchickým apoštolátem znamená tedy spolupracovat přímo s oním prvním apoštolátem, který vytrysknul přímo ze srdce a z rukou Kristových a který pokračuje s pokolení na pokolení; znamená rozvinutí - v prostoru i čase - apoštolského sboru, episkopátu.

Když jsou tedy laici voláni k spolupráci na apoštolátu Církve, znamená to, že jejich činnost, řízená legitimní autoritou, má a musí, stejně jako činnost hierarchického apoštolátu, směřovat k získání duší: to je a bude vždy hlavní úkol apoštolátu." /Kard. Pizzardo./

2. Dogmatické základy apoštolátu: nauka o mystickém Těle Kristově.

"Všichni věřící bez výjimky jsou údy mystického Těla Ježíše Krista. Z toho vyplývá, že jsou přirozeným zákonem, a ještě důrazněji zákonem Kristovým, zavázáni dávat dobrý příklad opravdu křesťanského života: 'Jsme Kristovou libou vůně pro Boha mezi těmi, kdož docházejí spásy, i mezi těmi, kdož hynou: těmto smrtelnou vůně k smrti, oněm životodárnou vůně k životu' /2 Kor 2,15/. Dnes více než jindy jsou dále všichni povinni pamatovat ve svých modlitbách a při mši sv. nejen na své osobní potřeby, nýbrž i na veliké úmysly království Božího na zemi, jak nás tomu učil sám Ježíš Kristus v modlitbě Otče náš." /Pius XII./

"Díváme-li se na Církev s hlediska mystického Těla Kristova, můžeme říci, že každý z nás je připoután ke každému jinému údu Církve těsnějším svazkem než k vlastní matce; že náš vztah ke Kristu je užší než přirozený svazek mezi bratry, ba dokonce mezi dětmi a rodiči. 'Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny údy. A vy jste tělo Kristovo a každý jednotlivec jeho úd.' /1 Kor 12,26-27./ - Snadno se to řekne, ale kdybychom se jednou podívali této pravdě přímo do očí a snažili se uvést ji v život, pak bezprostředním výsledkem by byla tak dokonalá přeměna našeho 'já', že se toho přirozenost až leká, a posledním důsledkem by byla obnova tvářnosti země. Většinou z nás se tato myšlenka zdá nemožná; je tomu tak proto, poněvadž nám chybí žár lásky Kristovy a silné odhodlání, které vždy oduševňuje hrdiny Boží. To chce asi říci sv. Lev, když praví: 'Uznej, křesťane, svou důstojnost!'

Nestačí vyložit velikost a krásu nauky o mystickém Těle Kristově. Je třeba, abychom se na nauku Církve - svátosti, obět mše sv., liturgii, zbožnosti, zákonodárství atd. - dívali a ji hodnotili ve světle organického spojení s Kristem. Nové světlo, v němž se nám objeví ta neb ona pravda, bude pak zvyšovat naši odpovědnost, abychom zrevidovali a opravili své znalosti.

Tak na př. k ř e s t neznamená už potom pouhý vstup do Církve, nýbrž znovuzrození v Kristu. To znamená, že se pak musíme dívat na svůj život očima Kristovými a prakticky si uvědomovat podobnost s Kristem. Je nutné, aby si křesťané vždy připomínali tento zákon podobnosti. My jsme vlastně učedníci a naší slávou musí být podobat se Kristu, pokládat dokonalou podobnost s ním za hlavní cíl svého snažení. Tato přeměna k podobnosti s Kristem se dovršuje Utěšitelem, Duchem Pravdy. Je to seslání Ducha svatého, které klade poslední kámen při stavbě v mystické Tělo Kristovo.

E u c h a r i s t i e je zdokonalení a záruka vzájemného bratrství; je pečeť, vtištěná na sociální charakter Církve. Ona tvoří svaté společenství jejich údů, ne nějakými zevnějšími prostředky, nýbrž vnitřním životodárným pokrmem duší. Tridentský sněm /Ses. XIII, c. 2, Denz. 756/ výslovně prohlásil, že Ježíš Kristus chtěl, aby Eucharistie byla symbolem jednoho těla, jehož On je hlavou a s nímž nás chce mítí spojeny těsnými svazky víry, naděje a lásky tak pevně, abychom byli všichni téhož ducha a neznali rozdělení.

B i ř m o v á n í připravuje věřící zvláštním způsobem pro apoštolát. Není apoštolské hoštlivosti bez Ducha svatého. Bez Ducha svatého můžeme druhé přesvědčit, nikdy však obrátit. Laický apoštolát může být nebezpečný, klade-li se převážný důraz na vnější činnost. Pouhá činnost bez vnitřního života, udržovaného Duchem svatým, je pouhé rozptýlení a agitace; nepřináší užitku." /Mons. Gracias, arcibiskup z Bombay, Indie./

3. Laický apoštolát není nic nového; patří k podstatě Církve.

"Často se tvrdí, že v posledních 4 stoletích byla Církev výlučně 'klerikální': byla to reakce proti hnutí XVI. století, které směřovalo k odstranění hierarchie. Tento názor se nezakládá zcela na pravdě. Vždyť právě po sněmu Tridentském dostali se laici do popředí a vyznamenali se v apoštolátní činnosti." /Pius XII./

"Laický apoštolát začal vlastně s Církví. Byli to laici, kteří šli mezi 72 učedníky připravovat cestu milosti Boží a kázat lidu království nebeské, které bylo na dosah ruky." /Mons/Gracias./

III. OTÁZKA ORGANISACE LAICKÉHO APOŠTOLÁTU

1. Kdo je laickým apoštolem? - Každý křesťan!

"Laický apoštolát není zbožný přepych ani práce nad plán. Laický apoštolát je základní povinnost, která zavazuje každého křesťana podle jeho vlastních schopností. Bohatá moudrost Církve uvedla v život rozličné formy laického apoštolátu, odpovídající různým potřebám doby a vyhovující rozdílnému osobnímu nadání věřících. Zaslouhují chvály různé organizace pro svou usilovnou, neunavnou a oddanou službu, která už po staletí přináší Církvi tolik užitku. Jediné, co však zaslouží politování, je malý počet členů těchto organizací, ačkoliv čeká ještě tolik práce. Důvod je ten, že je mnoho katolíků, kteří se s klidným svědomím, ale neprávem, domnívají, že nejsou vůbec povinni apoštolsky pracovat, ba dokonce že tato záležitost se jich netýká. Proto musíme znovu a znovu zdůrazňovat, že spoluúčast laiků na apoštolátu není záležitostí svobodné volby, nýbrž povinností. Katolík si může vybrat tu neb omu formu apoštolátu podle svých schopností a podle různých okolností, ale něco si vybrat musí!" /Gracias./

2. Všichni nejsou však povoláni k apoštolské činnosti v tom smyslu, že by se všichni měli aktivně zúčastnit práce v organizacích laick. apoštolátu.

"Je možno tvrdit, že všichni bez rozdílu jsou povoláni k apoštolátu v přesném významu toho slova? Pán Bůh nedal všem bez rozdílu ano možnost ani schopnosti. Nikdo nemůže žádat, aby se ujmula této apoštolátní práce

manželka, matka, která křesťansky vychovává své děti a mimo to musí doma pracovat, aby pomáhala svému muži živit rodinu. - Nejsou tedy všichni povoláni k organisovanému apoštolátu." /Pius XII./

3. Prvním a podstatným apoštolátem je plnění vlastních povinností.

"Dovedeme ocenit ohromný a nenahraditelný význam, který má pro blaho duší prosté plnění povinností stavu miliony a miliony svědomitých a vzorných věřících.

Laický apoštolát ve vlastním slova smyslu uskutečňuje bezpochyby Katolická Akce a jiné organizace apoštolátní činnosti, schválené Církví. Avšak vedle těchto organizací může zde být - a ve skutečnosti také je - mnoho laických apoštolů, mužů i žen, kteří nevynechají žádné příležitosti a použijí každého prostředku, aby konali dobro; a činí tak jediné proto, aby získali duše pravdě a milosti. Myslíme zde na tolik vynikajících laiků, kteří v zemích, kde je Církev pronásledována jako kdysi v prvních křesťanských stoletích, s nasazením vlastního života nahrazují, jak nejlépe dovedou, uvězněné kněze a vyučují křesťanským pravdám, učí druhé nábožensky žít a katolicky smýšlet a přivádějí je k přijímání svátostí a k účasti na pobožnostech, zvláště eucharistických. Jste svědky, jak tito laici usilovně pracují; neznepokojujte se otázkou, ke které organizaci náležejí - spíše je obdivujte a uznajte velikost dobra, které činí." /Pius XII./

4. Avšak i organisování laického apoštolátu je v dnešní době nutné.

"Ani zdaleka nechceme však podceňovati nebo popíratí význam organisování apoštolátu; naopak, velmi si ho ceníme, zvláště dnes, kdy nepřátelé Církve kladou na organisování tak velký důraz při budování stmelené masy svých organizací. Ale toto organisování nesmí vést k úzkoprsmému exklusivismu, k tomu, co Apoštol nazývá "explorare libertatem - ukládat o svobodu" /Gal 2,4/. V rámci své organizace ponechejte každému širokou možnost plně rozvinout vlastnosti a osobní vlohy ve službě dobra a povznesení bližního" /Řím 15,2/; a radujte se, když vidíte ve svých řadách druhé, jak vedeni Duchem svatým" /Gal 5,18/ získávají své bratry pro Krista." /Pius XII./

5. Podmínky pro organisování Katolické Akce.

"Každá Katolická Akce, aby byla taková, musí být bezpodmínečně akcí katolické Církve, t.j. akcí katolické hierarchie, ustanovené Bohem. Je tomu tak tehdy, když je to jednotná akce hierarchie, která vede a usměrňuje tak či onak, přímo nebo nepřímo, činnost věřících, kteří se křtem a biřmováním stali spolupracovníky hierarchie, s níž jsou nadpřirozeným způsobem spojeni.

Nikdy však nemůže být Katolickou Akcí činnost těch katolíků, kteří se pokládají za úplně nezávislé na církevní hierarchii.

Tato Katolická Akce laiků může být

- a/ povahy individuální,
- b/ povahy kolektivní.

Každý katolík spojený s hierarchií, t.j. podřízený biskupovi a těm, kterým biskup svěřil za svého dozoru péči o duše, nebo jeho delegátům, může a musí pomáhat Církvi a častnit se jejího apoštolátu individuálně, ačkoliv nenáleží k žádné apoštolátní organizaci. Organisovaný apoštolát, který vykonává kolektivní činnost, nevylučuje, nýbrž vyžaduje od svých členů individuální činnost v prostředí, v němž žijí.

Katolická Akce povahy kolektivní má mnoho různých způsobů organisování, které dle kodexu církev.práva se mohou shrnout ve dvě velké skupiny:

- a/ organizace "doporučené" hierarchií; nazývají se "laické" /can.686/;
- b/ organizace "schválené" nebo "založené" hierarchií; kodex je nazývá organizace "církevní" /can.437-681/" /Kard.Caggiano./

6. Poměr ostatních sdružení laického apoštolátu ke Katolické Akci.

"Organisace kolektivního apoštolátu, schválené nebo zřízené Církví, jsou vlastně theoreticky "plným právem" Katolická Akce, poněvadž plně odpovídají pojmu organisované spoluúčasti laiků na apoštolátě církevní hierarchie." /Kard.Caggiano./

7. Potřeba jednoty mezi všemi.

"Vyzývá-li papež všechny lidi bez výjimky k míru a svornosti dle vůle Boží, čím více by měli chovat pocity svornosti a jednoty bojující katolíci! 'Hle, jak je dobré a krásné, když bratři žijí spolu v jednotě', praví žalm 132." /Kard.Pizzardo./

8. Jednota však neznamená uniformovanost.

"Je jisté, že tato jednota v apoštolátě se nevztahuje na konkrétní formy organisace, poněvadž apoštolát nemůže být všude totožný. Vaše organisace se musí přizpůsobit potřebám různých zemí: krajin křesťanských a nekřesťanských, území průmyslových nebo venkovských, potřebám odlišného sociálního prostředí; musí počítat s věkem a pohlavím." /Kard.Pizzardo./

9. Jak dosáhneme jednoty ducha.

"Heslem nám musí být slova sv.Pavla: 'Zachovejte jednotu ducha ve svazku pokoje! Abychom toho dosáhli, nesmíme ztratit se zřetele některé nutné vlastnosti apoštola; jsou to:

- a/ na prvním místě pokora těch, kteří zastávají vedoucí funkce;
- b/ každodenní houževnaté a trpělivé úsilí přemoci protiklad, vyjádřené slovy Spasitelovými: 'Vy jste ve světě, ale nejste ze světa'.
- c/ ryzí úmysl a upřímná láska k zájmům Božím." /Adv.Veronese./

IV. POMĚR LAICKÉHO APOŠTOLÁTU K HIERARCHII

1. V Církvi sv. jsou dvě třídy lidí.

"Není pochyby, jak s hlediska právního tak theologického, že Církev katolická je z vůle Božského Zakladatele svou podstatou společnost nestejnorodá, složená ze dvou skupin členů podstatně od sebe odlišných; hierarchie a obyčejných věřících; těch, kteří posvěcují, a těch, kteří jsou posvěcováni; vyučujících a vyučovaných, vedoucích atěch, kteří jsou vedeni: vždy vzhledem k poslednímu cíli." /Kard.Caggiano./

2. I laici mají určitý podíl na kněžství.

"Vy můžete na sebe plně vztahovat velkolepou chválu sv.Petra/I,2,9/: 'Vy jste pokolení vyvolené, kněžstvo královské'. Vy se podílíte svou vznešeností, která vám byla udělena křtem sv. a biřmováním, v jistém slova smyslu na kněžství Kristově. Spojení s Kristem, úhelným kamenem celé stavby /Církve/, i vy sami sebe stavíte jako živé kameny v duchovní dům a jako kněží přinášíte Bohu ne hmotné oběti, nýbrž oběti duchovní, Bohu příjemné: své modlitby, sebezápory a dobré skutky." /Kard.Pizzardo./

3. Avšak nemají a nemohou vykonávat čistě kněžskou moc.

"Je třeba jasně říci: spoluúčast laiků na apoštolátě hierarchie neznamená spoluúčast na hierarchické moci Církve. Proto laici Katolické Akce žádným způsobem se nepodílí ani na výkonné ani na svátostné moci kněží." /Kard.Caggiano./

4. Laici spolupracují s kněžími.

"V Církvi je ve skutečnosti pouze jeden apoštolát, vykonávaný z moci a poslání Božího hierarchií, ustanovenou Ježíšem Kristem; tento apoštolát je rozšířen na spolupráci členů Církve, prostých věřících, kteří pracují jako příčiny nástrojné /causa instrumentalis/ závislé na příčině hlavní a podstatné - hierarchii.

Jaké povahy je tato spolupráce - svou přirozeností podřazená - apoštolátu laického s apoštolátem hierarchickým? Můžeme mluvit o "spoluúčasti", nebo se jedná o prostou spolupráci? - Je třeba věc ujasnit. Jak je známo, užívalo se kdysi slova "spolupráce"; později názvu "spoluúčast". Dnes se opět dává přednost slovu "spolupráce". Mnozí totiž rozšířili význam slova "spoluúčast" ve smyslu tak nevhodném, že došlo k vážným nedorozuměním. Proto užití slova "spolupráce" je přiměřené a je zárukou, že se uchrání možných omylů zvláště ti, kteří nejsou právně a theologicky dostatečně vzděláni. Můžeme tedy říci, že termín "spolupráce" je vhodnější než termín "spoluúčast". Ať už však říkáme tak či onak, musíme si být vědomi, že laický apoštolát je pouze výpomocí apoštolátu hierarchického." /Kard. Caggiano./

5. Tato výpomoc je velmi cenná pro dílo vykoupení.

"Věřící laici jsou povoláni k apoštolátu jako spolupracovníci kněží, spolupracovníci velmi cenní a dokonce nezbytní z důvodu nedostatku kněží, kterých je příliš málo, aby mohli sami dokonale splnit své poslání." /Pius XII./

6. Podřízenost laického apoštolátu hierarchii neznamena ztrátu vlastní iniciativy.

"Ve svém proslovu z 3.května 1951 k italské Katolické Akci jsme naznačili, že závislost laického apoštolátu na hierarchii připouští odstupňování. Tato závislost je nejužší u Katolické Akce. Katol. Akce ve skutečnosti představuje oficiální laický apoštolát, je nástrojem v rukou hierarchie, má být jakoby její prodlouženou rukou. Je proto svou podstatou podřízena vedení církevních představených. Jiné činnosti laického apoštolátu, organizované i neorganizované, může být ponechána svobodná iniciativa podle účelu, kterému slouží. Je jen třeba, aby se iniciativa laiků ve vykonávání apoštolátu ve všech případech a vždy držela v mezích pravověrnosti a nebyla v rozporu se zákonitými předpisy příslušných církevních autorit." /Pius XII./

V. POLE ČINNOSTI, NA NĚMŽ SE LAIČTÍ APOŠTOLE MOHOU ZVLÁŠTĚ UPLATNIT

1. "Nemůžeme skončiti, aniž bychom nepřipomněli práci, kterou vykonal a dosud koná laický apoštolát po celém světě na všech úsecích lidského života, soukromého i veřejného. Práci, o jejíchž výsledcích a získaných zkušenostech jste na kongresu diskutovali a je navzájem srovnávali: apoštolát ve službě křesťanského manželství, rodiny, výchovy a školy; apoštolát mládeže; apoštolát charity a sociální pomoci, apoštolát za odštěňování sociálních zlořádů a bídy; apoštolát v misiích nebo ve prospěch vystěhovalců a přistěhovalců; apoštolát na poli kulturním a intelektuálním; apoštolát rekreace a sportu; a konečně, neméně důležitý, apoštolát veřejného mínění." /Pius XII./

2. Poměr k politice.

"Život lidský, soukromý i veřejný, je nepřetržitě a nutně spjat se zákonem a duchem Kristovým. Z toho vyplývá vzájemné prolínání náboženského apoštolátu s činností politickou. Politika - ve vznešeném slova smyslu,

neznámá nic jiného než spolupráci s úsilím o blaho státu /polis/. Avšak blaho státu zasahuje velmi daleko. V důsledku toho je to právě politické kolbiště, na kterém se rokuje a rozhoduje často o zákonech dalekosáhlého významu, jako na př. o zákonech, týkajících se manželství, rodiny, dětí, školy a pod. Zda to nejsou problémy, které zajímají na prvním místě náboženství? Může se k nim apoštol chovat indiferentně, bez zájmu? Ve svém proslovu dne 3.5.1951 jsme vymezili hranice mezi Katolickou Akcí a politickou akcí. Katolická Akce se nemá zúčastňovat stranické politiky. Avšak - jako je na jedné straně chválné držet se mimo sváry, které vyvolává stranický boj, stejně tak by bylo na druhé straně odsouzeníhodné ponechat volnou cestu k řízení státních záležitostí lidem nehodným nebo neschopným. Do jaké míry může a má apoštol zachovávat tyto hranice? Je těžko určit v tomto ohledu jednotné pravidlo pro všechny. Mentalita a okolnosti nejsou všude stejné." /Pius XII./

VI. POTŘEBA VÝCHOVY PRO TENTO APOŠTOLÁT A NUTNOST OSOBNÍHO DUCHOV. ŽIVOTA

"Všechna činnost apoštolátní má nadpřirozený základ v nitru každého apoštola; proto vyžaduje od každého člena přiměřenou duchovní výchovu. Neboť znamená-li apoštolát úsilí přivést druhé k poznání a milování Mistra a Pána Ježíše Krista, je nutné, aby apoštol sám nejdříve znal a miloval svého Mistra a Pána.

Sv. Otec Pius XII. určil již dříve podstatné vlastnosti apoštola: bezúhonný život, hluboká zbožnost, dostatečné vzdělání a duchovní zralost, horlivost získat duše, synovská oddanost papeži a biskupům a konečně zvláštní poslušnost vzhledem k disciplíně ve sdružení." /Kard. Pizzardo./

"Výchova k apoštolátu musí:

1/ vést k praktickému křesťanskému životu. Sám Božský Spasitel nejdříve činil a potom teprve učil. Ostatně nejúčinnější vliv na druhé vykonává ten, kdo sám sebe "vyzařuje". Nikdo nám neuvěří, nepřesvědčíme-li ho svým životem. To platí jak o sociálních tak i osobních povinnostech;

2/ vyžadovat hluboký a soustavný duchovní vnitřní život.

Specificky apoštolátní cíl vyžaduje některé zvláštní ctnosti, které jsou zvláště důležité pro úspěch apoštolátní práce. Jsou to:

- a/ duch víry,
- b/ pokora,
- c/ církevní smýšlení /sentire cum Ecclesia/,
- d/ duch obětavosti." /Mons. Siri, arcibiskup janovský./

VII. ZÁVĚREČNÉ PROVOLÁNÍ

Světový kongres laického apoštolátu obrací se s provoláním ke všem katolíkům a vybízí je, aby se bez výhrady obětovali službě Kristu tím, že se snadšením zúčastní apoštolátu Církve v jejím poslání lásky, dobra a míru;

ke všem křesťanům kteréhokoli náboženského vyznání a ke všem těm, kteří věří v jednoho osobního Boha, který láskyplně řídí lidské dějiny, aby se spojili k obhajobě nezadatelných Božích práv a v úsilí, aby byla ochotně plněna Boží vůle jak ve veřejném tak soukromém životě jednotlivce;

ke všem lidem dobré vůle, kteří úzkostlivě chrání nedotknutelnost lidské osoby a respektují její určení, aby zachovali a podporovali v pozemském řádu, založeném na přirozeném právu, smysl pro prvenství duchovních hodnot;

všem lidem světový kongres laického apoštolátu zasílá bratrské provolání a zve je k vzájemné spolupráci na těchto základech, aby bylo znovu obnoveno mezinárodní společenství opravdu lidské - nevhnutelná to podmínka jakékoliv naděje na mír.

K O N E C

L I T E R A T U R A

- VAŠEK Bedřich: Katolická Akce, Olomouc, Lidové knihtupectví, 1934.
Je to jediná česká kniha, pojednávající o podstatě K.A. a jejích úkolech.
- APOSTOLATO e vita interiore, Milano, Vita e pensiero, 1950. Sbírka pojednává o základních problémech moderního apoštolátu.
- BARBEAU H.: Efficacité chrétienne, Tournai - Paris, Vasterman, 1948.
Řada přednášek, pojednávajících o zodpovědnosti křesťanů v životě sociálním a o úkolech a nebezpečích moderního apoštolátu.
- CONINCK L. de S.I.: Problemes de l'adaptation en apostolat, Paris, Casterman, 1949.
- CARYL J.-PORTIER V.: Les exigences sociales de l'apostolat, Paris, ed. de la chronique sociale de France, 1950. - Sociální úkoly křesťanů v moderním životě.
- CIVARDI L.: Manuale di Azione Cattolica, 2 vol., 7.ed. Pavia 1933.
- COMMUNAUTES humaines, communautés chrétiennes. Problemes de l'Eglise en marche, II session 1949, Woluwé-Bruxelles, ed.Clartés ouvrières, 1949. -
- DAUJAT Jean: L'Eglise et le monde moderne, Paris, La Colombe, 1949.
- FOI EN JÉSUS CHRIST et monde d'aujourd'hui - Semaine des intellectuels catholiques, 1949, Paris, Ed.de Flore, 1949. - Sbírka přednášek /Maritain, Mauriac, G.Greene a j./ o postoji katolického intelektuála k moderním životním problémům.
- FOLLIET Josef: Les Chrétiens au carrefour, Lyon, Ed.de la Chronique sociale de France, 1947. Přítomnost křesťanů v nynější krizi sociálního života.
- týž - Presence de l'Eglise, Lyon, 1949.
- GEMELLI Agostino O.F.M.: Le associazioni dei laici consacrate a Dio nel mondo. Memoria storica e giuridico-canonica, Assisi, Oasi del S.Cuore, 1939.
- GILSON Etienne: Pour un ordre Catholique, Paris, Desclée de Brouwer, 1934.
Základy křesťanského sociálního řádu a účast katolíků na jeho vybudování.
- HAYEN A.S.I.: La desinterressement de l'Action Catholique, Bruxelles, Centre intern.d'études de la formation religieuse, 1947.
- HEYER B.F.: Mystical Body in Action, Paris, Herman, 1948.
- KOSTER M. Dom.: Volk Gottes im Wachstum des Glaubens, Heidelberg, Verl. Kerle, 1950.
- KOTHEN Robert: Les directives de Sainteté Pie XII concernant l'Action catholique. - Coll.Mechl., t.19, 1949, fasc.III, str.265-282, fasc.IV, str.389-414.
- LECLERCQ Jacques: La vie du Christe dans son Eglise, Paris, Ed.du Cerf, 1945.
- MARITAIN Jacques: Humanisme intégral - Problemes temporels et spirituels d'une nouvelle chrétienté, Paris, F.Aubier, 1936.

- MICHONNEAU, abbé: Paroisse communauté missionnaire. Conclusions de cinq ans d'expérience en milieu populaire, Paris, Ed.du Cerf, 1945, 2.ed. - Lettre preface du Card.Suhard.
- MONTCHEUIL Yves, de, S.I.: Aspects de l'Eglise, Paris, Ed.du Cerf, 1949.
týž - L'Eglise et le monde actuel, Paris, Ed.du Temoignage chrétien, 1945.
- NOPPEL Constantin S.I.: Aedificatio corporis Christi, Freiburg im Br., Herder, 1949, ed.2. Metody, prostředky a různé formy laického apoštolátu ve farnosti.
- PIZZARDO Giuseppe: Azione Cattolica, Roma 1933. Takřka stručný zákoník Katolické Akce.
- SALIEGE: Le temp présent et l'action catholique, Paris, Ed.Ouvrieres, 1946.
- SCHAEPEEN Paul: Neues Leben. Gedanken zur religiösen Erneuerung im Lichte der Katholischen Aktion, Paderborn, Schenningh, 1937. - Nejždá-ležitější problémy apoštolátu: katechismus, eucharistie, rodina, rodinná výchova, škola.
- SPIAZZI Raimondo, O.P.: La missione dei laici, Roma, ed.di Presenza, 1952.
- STAHLIN Wilhelm: Das Amt des Laien in Gottesdienst und kirchlicher Unterweisung, Kassel, Stauda Verl., 1947.
- SUHARD Emmanuel, Card.: Le pretre dans la cité-Lettre pastorale Careme de l'an de grace 1949, Paris, Ed.A.Lahure, 1949.
týž - Essor ou déclin de l'Eglise. - Lettre pastorale Careme de l'an de grace 1947, Paris, Les éditions, du Vitrail, 1947.
- THILS Gustave: La mission du Clergé et du Laicat, Bruges, Desclée de Brouwer, 1945, ed.4/
- TIBERGHIEEN P.: L'action catholique expériences passées, vues d'avenir, Lille, Editions Comprendre, 1936.
- TROMP Seb. S.I.: Actio Catholica in corpore Christi, Roma, Pontificia Universitas Gregoriana, 1936.
- PIUS P.P.XI e l'Azione Cattolica - Documenti relativi all'Azione Cattolica, Roma, 1929.

XXXXXXXXXXXX

Co je edice "STUDIUM"?

- odpovídá na problémy našeho exilu
- prohlubuje správný názor na vše,
co emigranty zajímá
- dokazuje životnost křesťanství

Esence knihy KŘESŤANSTVÍ A SVĚTOVÝ SOUMRAK.

Budme si upřímní: kolikrát každého z nás v exilu přepadly pocity bezradnosti a bezmocnosti, smutku, nejistoty i strachu. Strachu před něčím neznámým, co by mohlo přijít. Tyto pocity se zrcadlily a dále zrcadlí úměrně ve světle vývoje mezinárodních událostí, ve sporech o "vedení" našeho vlastního exilu, jednoho chaos je jen zmenšeným obrazem mezinárodního úpadku. A k tomu náš privátní život, mikrokosmos. Smutek, nejvlastnější životní projev každého z nás, nespokojenost s každým systémem myšlenkovým nebo programovým. Švejkovství. Lidé sbírají historky, jak "bohatýři" emigrace žijí, historky o opilých vlastencích, o divadelních estrádách na živé ulici německého města, o zimníku ukradeném předsedovi cizí studentské organizace, který přijel do tábora s podporou pro "ubohé české kolegy", atd. Sbírají je a těší se, jak jim vytřou oči, až se budou chlubit v budoucnu, jak intelektuálně a mravně "podpírali exil". Cynismus, ale cynismus, který je jen skořápkou. Ti, kdo se těší ze sbírání podobných historek, ve skutečnosti v sobě tím jen hledí podvědomě otupit bolest z rozkladu, žízeň po čistotě, již se jim a kamarádům nedostává.

Může svět žít bez idee, bez přesvědčení, bez víry? Žijete tak vy, v hloubi srdce? Neklamete sami sebe?

Víra má sílu, dává nám život, když duše v nás umírá. Ale která víra? Víra v co? Víra v národ? Lidstvo? V revoluci? Demokracii? V Krista? Má křesťanství vůbec dosud sílu? Anebo je mrtvé? Co je vůbec křesťanství? Co si pod ním každý z nás představuje?

Na tyto otázky nám odpovídá kniha KŘESŤANSTVÍ A SVĚTOVÝ SOUMRAK.

Na stránkách dějin se dovídáme o politických odvážlivcích. Vrahové tyranů, osvoboditelé, uliční řečníci, hrdinové bojišť, revolucionáři, spiklenci, partyzáni. Bez nich by lidstvo uvázlo v močálu, rozkladu a nehybnosti. Tito lidé potřebují odvahy, aby dovedli bojovat pro politickou ideu. A poněvadž onu odvahu mají, budí u lidí obdiv. Kde je však křesťanství? Ponechává druhým krví zbrocená dláždění a barikády a heroickou smrt politických mučedníků? Dává přednost opatrnému držení jazyka za zuby, jak se mu vyčítá?

V knize KŘESŤANSTVÍ A SVĚTOVÝ SOUMRAK k vám promlouvají křesťané sami. Ti, o nichž mnozí mysleli, že jsou mrtvi. Říkají vám, co je křesťanství. Promlouvají k vám, že jste křesťanství zhola neporozuměli, že není tím; zač jste je vydávali. Není ani politickou reformou, ani sháněním sínků a titulů pro církevní hodnostáře, jak vám je někteří přátelé líčili a dnes v exilu dále líčí. Není ani citovým narkotikem pro sentimentální lidi, kteří utíkají před životem, poněvadž jsou slabí. Kniha vám ukáže křesťanství ve světle, které vám bylo neznámé, a se zorného úhlu, s něhož jste se dosud nikdy nedívali. Ujišťuje vás, že křesťanství vám lépe rozumí a lépe vás chápe, než vy rozumíte samě sobě. Snad jí dáte za pravdu, snad její stanovisko odmítnete. Snad se budete tomuto křesťanství, které jste neznali, obdivovat, ale nenajdete sílu, abyste je žili. Ale věřte pisatelům nebo nevěřte, aspoň za přečtení kniha stojí. I když ji snad přečtete jen, abyste ji poté podrobili nemilosrdné kritice. I to bychom si přáli.

12

Kniha se obírá různými reformními snahami, projevujícími se v časopisech naší emigrace, hnutími a směry mezi naší inteligencí; dočtete se v ní též o přirozeném náboženství a o nábožentství zjeveném, o vztahu mezi nábožentstvím a kulturou, o tom, zda křesťan musí být nesnášenlivý, o křesťanství a politice a nakonec o základních otázkách, v nichž se křesťan může shodnout i s lidmi náležitými k jinému světovému názoru

Kniha je výzvou a nutí k přemýšlení, a to nejen ty, kdo se staví ke křesťanství odmítavě nebo skepticky, nýbrž i ty, kteří si myslí, že jsou dobrými křesťany. Právě těm mluví nejvíce do svědomí. Křesťanům, kterým je samolibost právě největší překážkou, aby našli Krista. Lidem, kteří jsou přesvědčeni o své spravedlivosti a o službě, kterou konají pro Boha, kteří však ve skutečnosti zbožňují sebe. Jejich mysl je uzavřena pravdě, přestali být kvasem. Zavřeli své srdce na zámek, aby Kristus přece jen nemohl najít cestu dovnitř.

Avšak těch, kteří zradili křesťanství, není tolik, kolik bývá za ně označováno. Jsou i praví svědkové Krista, jsou dokonce i světci, a není jich ve světě pozřídka. Svatost je vrchol lidství, pravá elita; ale jen Boží milost je s to ji uskutečnit.

Co je světec? Je to, po čem prahnu, co chci potkat na své cestě, abych měl opět sílu žít a měl opět důvěru v Boha a člověka?

To je stručný výčet problémů, jimiž se obírá kniha KŘESŤANSTVÍ A SVĚTOVÝ SOUMRAK.

Kniha je psána katolickými křesťany, ale mluví ke každé mysli a každému srdci, a to nejen ke všem těm, kdo vyznávají Krista, nýbrž i ke všem ostatním poutníkům za pravdou.

Kniha vyjde v nejbližší době jako druhý svazek edice "STUDIUM".

Kniha se bude expedovat z Říma.

Subskripce se přijímají už nyní.

Kniha je prací skupin "Křesťanské akademie" z Anglie a Německa.

STAŇTE SE PRAVIDELNÝMI ODBĚRATELI EDICE "STUDIUM"

"...Žádná dějinná skutečnost nepovstala nahodile. Každá taková událost sahá svými kořeny daleko do minulosti, někdy dále, než si myslíme. I náš odchod z vlasti předcházela řada faktů těsně mezi sebou spojených. Není pochyby, že naše vyhnanství bylo zaviněno mezi jiným i ztrátou samostatnosti národního myšlení; po ní pak v zápětí následuje i ztráta samostatnosti politické. Znamka nedostatku samostatného myšlení je jistě to, když se planě omílá, co jiní řekli, když se lidé stále dovolávají jmen "velikánů" a schovávají se za ně jako za nedobytnou hradbu, když pozorujete lenost a snad i bázeň ověřit si, zdali je skutečně pravda to, co oni "velikáni" řekli. V této knížce se dočtete o tom, jak je naprosto nutné ověřovat si, co učitel řekl....

Dostali jsme zdraví, schopnosti, čas. Budeme se jednou odpovídat, jak jsme těch darů využili. Ztacený čas už nikdy víc nazpátek nepřivoláme. ...Využijme tedy času k odbornému vzdělání. Nezapomeňme však, že vzdělání bez pravé lásky je mrtvé, a láska bez vzdělání že zase může svést na sces-tí. Spojí-li se však pravda s láskou, teprve vytvoří plný a šťastný život."

Citováno z předmluvy k 1.svazku edice "STUDIUM" - "JAK STUDOVAT"

Objednávky vyřizuje Accademia Cristiana - 111 Conciliazione, 1

ROMA.

